

N:o 93.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1902.
— — — — Andra Kammaren den 13 —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående uppförande af ny byggnad för Kongl. Maj:ts kansli m. m.

(Statsutskottets utlåtande n:o 71.)

Till Konungen.

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 21 februari 1902 har Eders Kongl. Maj:t, som i den till Riksdagen den 14 sistlidne januari aflättna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att för uppförande af ny byggnad för Kongl. Maj:ts kansli och utförande af vissa i samband dermed stående byggnadsföretag bevilja ett extra anslag af 2,000,000 kronor att utgå under åtta år, och deraf för år 1903 anvisa en åttendedel, eller 250,000 kronor, ytterligare i en den 21 ofvanberörda februari till Riksdagen aflåten proposition (n:o 34) föreslagit Riksdagen att, med godkännande af ett utaf Stockholms stadsfullmäktige i yttrande af den 12 december 1901 framställt förslag till bytesaftal mellan kronan och Stockholms stad, medgifva,

dels att till betäckande af en del af kostnaden för uppförande af ny byggnad för Eders Kongl. Maj:ts kansli, för uppförande af nytt hus för kammarrätten, domänstyrelsen och kammarrarkivet, för påbyggnad

och ändring af postverkets hus vid Rödbodtorget i och för inrymmande i detta hus af lokaler för arméförvaltningen och marinförvaltningen samt för inlösen af atelierbyggnadsaktiebolagets hus i nordvestra hörnet af Kungsträdgården och husets anordnande till lokal för krigshögskolan finge användas ej mindre behållningen vid 1901 års slut, 1,182,636 kronor 42 öre, å fonden för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden, än äfven det belopp, 1,000,000 kronor, som enligt förberörda bytesaftal skulle af Stockholms stad tillhandahållas,

dels ock att, för gäldande af årlig afgäld af 1,000 kronor till finska församlingen, af de räntemedel, som under år 1902 och derefter kunde komma att tillföras nyssnämnda fond, finge tills vidare användas erforderligt belopp.

Riksdagen delar visserligen den af föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet uttalade uppfattning om behovet af nya och tidsenligare lokaler för många af de centrala embetsverken i hufvudstaden och särskildt för Eders Kongl. Maj:ts kansli.

Det sätt, på hvilket denna fråga skulle enligt Eders Kongl. Maj:ts föreliggande förslag komma att i hufvudsakliga delar lösas, anser sig Riksdagen emellertid icke kunna godkänna.

Hvad först beträffar det ifrågasatta nedrifuandet af de två byggnader, i hvilka kammarrätten och domänstyrelsen samt sjöförsvarsdepartementet och marinförvaltningen äro inrymda, samt uppförande å denna med en del af hamnområdet utvidgade plats af ett nytt kanslihus, föreställer sig Riksdagen, att det icke är med god hushållning förenligt att rasera dessa ansenliga byggnader, hvilka utan tvifvel böra kunna så ändras och inredas, att de komma att erbjuda fullt tidsenliga embetslokaler, och äfven om förstärkning af grunden för den mot hamnen vettande del af byggnaderna skulle vara erforderlig, synas kostnaderna härför icke kunna blifva afskräckande. Uppförandet af större delen af den nya byggnaden å hamnområdet, hvilket lärer utgöras af utfyllning i sjön framför den ursprungliga kajen, skulle, enligt hvad Riksdagen inhemtat, medföra vida större grundläggningskostnader än dem, som finnas i de nu framlagda beräkningarna angifna. Härtill kommer, att, derest nämnda del af Riddarholmshamnen, utgörande 3,070 kvadratmeter, icke skulle behöfva tagas i anspråk för nu ifrågavarande byggnadsföretag, för kronan borde kunna erhållas väsentlig tillökning i förmåner vid förestående bytesaftal mellan kronan och Stockholms stad. Äfven ur estetisk synpunkt synes det kunna ifrågasättas, om å förenämnda plats lämpligen bör förläggas en byggnad med det monu-

mentala utseende, som torde böra förlänas den blifvande kanslibyggnaden, då den utan tvifvel komme att domineras af den närbelägna Riddarholmskyrkan.

Vid fråga om uppförande af en monumental byggnad å Riddarholmen, synes, enligt Riksdagens mening, uppmärksamheten böra fästas å den plats, som, höjande sig på klippgrund, för närvarande upptages af det åt generalstaben och krigshögskolan upplåtna hus med närliggande byggnader. Dess läge skulle otvifvelaktigt blifva ett af de vackraste, som hufvudstaden kan erbjuda; och äfven om ett utsträckt fastighetsförvärf skulle föranledas af byggnadens förläggande å denna del af Riddarholmen, torde detta icke böra utgöra hinder för arbetets utförande. Såsom ett önskemål har ofta framstälts, att statsverket måtte blifva egare af alla byggnader å Riddarholmen.

Med den uppfattning, Riksdagen sålunda hyser i fråga om platsen för kanslibyggnadens förläggande, kan Riksdagen gifvetvis icke bifalla Eders Kongl. Maj:ts förslag angående uppförandet af ett nytt hus för kammarrätten, domänstyrelsen och kammarrarkivet. Mot detta förslag har Riksdagen i öfrigt velat erinra, att byggnaden synes enligt det samma komma att förläggas på en i flera afseenden olämplig plats, upptagande 685 qvadratmeter af Riddarholmens hamnområde. Dess läge i omedelbar närhet till nämnda lifligt trafikerade hamn synes ingalunda fördelaktigt, och dertill kommer, att byggnaden skulle uppföras nedanför den bergshöjd, mot hvilken en del af dess lokaler skulle vetta. Det på denna höjd belägna generalstabshuset skulle komma att nedtrycka byggnaden och inklämma inträdet till densamma från Birger-Jarls torg, der den dock skulle hafva den genaste förbindelsen med öfriga embetsverk å holmen. I allt fall skulle, då de åt kammarrätten och sjöförsvarsdepartementet med flera embetsverk upplåtna byggnaderna enligt Riksdagens mening böra bibehållas, någon sådan nybyggnad icke erfordras, enär dessa byggnader efter förändrad inredning skulle komma att lemna mer än tillräckligt utrymme för kammarrätten och domänstyrelsen, samt, derest ny lokal skulle behöfva anordnas för kammarrarkivet, det torde kunna inrymmas i det nya kanslihuset.

Då Riksdagen sålunda i högst väsentliga delar icke kan bifalla Eders Kongl. Maj:ts föreliggande förslag, saknar Riksdagen anledning att ingå i närmare granskning af dess detaljer. Riksdagen har dock velat framhålla, att Riksdagen finner ändamålsenligt, att stadens samtliga byggnader å Riddarholmen förvärfvas för statsverkets räkning och att postverkets hus vid Rödbodtorget påbygges för beredande af ökad utrymme för embetslokaler. I sammanhang härmed har Riksdagen

velat uttala den mening, att afsevärda olägenheter icke borde uppstå, derest utrikesdepartementet eller något af försvarsdepartementen eller dem båda bereddes lokaler inom annan byggnad än det nya kanslihuset.

På grund af hvad nu anförts, anser Riksdagen en förnyad utredning i förevarande ämne böra åvägabringas; och derest med anledning af det i ämnet väckta förslag Arffurstens palats kommer att för statsverkets räkning inköpas, torde vid behandling af nu föreliggande frågor böra tagas i ompröfning, i hvad mån nämnda byggnad må kunna användas för inrymmande af embetslokaler.

I sammanhang med ifrågavarande proposition har Riksdagen till behandling förehaft punkt 26 under sjunde hufvudtiteln i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof. I nämnda punkt har Eders Kongl. Maj:t på sätt ofvan meddelats föreslagit, att Riksdagen måtte för uppförande af ny byggnad för Eders Kongl. Maj:ts kansli och utförande af vissa i samband dermed stående byggnadsföretag bevilja ett extra anslag af 2,000,000 kronor, att utgå under åtta år, och deraf för år 1903 anvisa en åttendedel eller 250,000 kronor.

I öfverensstämmelse med den af Riksdagen här ofvan uttalade mening i afseende å nämnda byggnadsfrågor, finner Riksdagen sig för närvarande icke kunna bevilja berörda anslag.

Vid handläggningen af förevarande ärende har Riksdagen äfven till behandling förehaft ett inom Riksdagen väckt förslag om att Riksdagen måtte hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t behagade verkställa en utredning om, huruvida plats för Eders Kongl. Maj:ts kansli må kunna beredas genom ombyggnad å nuvarande kanslibustomten med möjlig utvidgning af densamma. Då emellertid Riksdagen antager, att, derest förnyad utredning angående förevarande ämne kommer att föranstaltas, det tillfälle till anordnande af embetslokaler, som den nuvarande kanslibyggnaden och tomten för densamma erbjuder, icke torde komma att lemnas obeaktadt, har Riksdagen icke funnit sistnämnda framställning föranleda särskild åtgärd i denna fråga.

Under återopande af hvad Riksdagen sålunda anført och under uttalande af den mening, att en lösning af ofvannämnda byggnadsfrågor i den rigtning, Riksdagen här ofvan antydt, icke torde medföra större kostnader, än hvad Eders Kongl. Maj:ts nu framlagda förslag innebär, får Riksdagen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition icke af Riksdagen bifallits. Härjemte får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föranstalta om förnyad utredning i ämnet.

Vidare får Riksdagen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts i punkt 26 under sjunde hufvudtiteln framställda förslag, att Riksdagen må,

för uppförande af ny byggnad för Eders Kongl. Maj:ts kansli och utförande af vissa i samband dermed stående byggnadsföretag, bevilja ett extra anslag af 2,000,000 kronor, att utgå under åtta år, och deraf för år 1903 anvisa en åttendedel eller 250,000 kronor, icke vunnit Riksdagens bifall.

Stockholm den 13 maj 1902.

Med undersåtlig vörndnad.
